

DE POPULATIEDYNAMIEK EN KOLONIEGEDRAG VAN DE ZUID-AMERIKAANSE ZEELEEUW, *OTARIA BYRONIA*, ROND DE PENÍNSULA VALDÉS

De Ridder Joke

Vrije Universiteit Brussel, Laboratorium voor Polaire Ecologie en Ecotoxicologie
Pleinlaan 2, B-1050 Brussel
Huidig adres: Zavelbergweg 58, B-1640 Sint-Genesius-Rode
E-mail: jgderidd@vub.ac.be

In deze studie wordt de populatiedynamiek en het koloniegedrag van de Zuid-Amerikaanse zeeleeuw, *Otaria byronia*, rondom Península Valdés, Argentinië onder de loep genomen tijdens het voortplantingsseizoen 2003.

De kolonie in Punta Loma, waar regelmatig werd geteld tijdens de maand januari, bestaat uit een 130-tal individuen.

Tijdens de hele periode van observatie bleef het aantal mannetjes vrijwel constant. Er is een piek waargenomen van vrouwtjes en juvenielen, alsook van de pups, tijdens de vierde week van januari. Er zijn dan 49 pups waarvan 69% pups geboren zijn tussen 9 en 25 januari. De pupmortaliteit wordt geschat op 11%. Deze zou men iets lager verwachten vanwege de kleine, afgeschermd kolonie.

Er is dus geen sprake van veranderingen in de voortplantingscyclus. De verschillen die men in de patronen van Punta Loma, 2003 en Punta Norte, 1980-84 ziet zijn te wijten aan de naburige juveniele kolonie.

De piek van de copulaties in Punta Loma ligt iets vroeger dan in Punta Norte. Wegens het gering aantal geobserveerde copulaties kan men hier moeilijk een vergelijking maken.

Uit de literatuur is geweten dat de populatie zeeleeuwen in het noorden en het centrum van Patagonië toeneemt sinds 1970.

Tellingen op het einde van januari, vergeleken met data van voorgaande decennia, tonen aan dat de kolonies gevestigd in het Punta Norte reservaat, El Faro, Punta Loma en Punta Pirámides sinds 1987 toenemen. De jaarlijkse stijgingen liggen tussen 1.8% en 14.2%. De kolonie die zich bevindt in Ensenada de Medina bleef stabiel vanaf de jaren 80. Dit kan te wijten zijn aan een hoge agressiviteit tussen de volwassen individuen met een hogere pupmortaliteit tot gevolg.

Vanaf de jaren 80 is er in alle kolonies een daling waargenomen. Dit kan te wijten zijn aan een hele sterke El Niño.

Toch is dit zeer onwaarschijnlijk. De daling is al te zien vanaf 1981, een jaar voor de 1982-83 El Niño. Andere El Niño's laten geen sporen na in de populatiedynamiek. Dit in tegenstelling tot de populaties die verblijven langs de kust van de Stille Oceaan.

De beginnende opkomst van de visvangst in 1975 kan ook één van de oorzaken zijn van deze daling. Toch heeft de toename van visvangst blijkbaar weinig effect op de zeeleeuwen aangezien de populatie nog steeds aan het toenemen is.

De 'populatie overshoot' hypothese geeft de meest waarschijnlijke verklaring voor deze plotse daling in de zeeleeuwpopulatie. Een overvloed aan prooien na de afslachting zorgt voor een snelle toename van de zeeleeuwpopulatie. Daarop volgend kan dan weer een daling waargenomen worden in de populatie als gevolg van de overexploitatie van de voedselbronnen.

De geslachtsverhouding van de volwassen vrouwtjes tot het aantal volwassen mannetjes fluctueert tussen 7.7 en 9.3, met uitzondering van deze van de kolonie in Ensenada de Medina (1.9). Deze lage geslachtsverhouding van de kolonie kan te wijten zijn aan de aanwezigheid van een juveniele kolonie.

Er is gekeken naar drie factoren die de agressie kunnen bevorderen: densiteit, getijden en temperatuur.

Hoe groter de kolonie, hoe agressiever het er aan toe gaat.

Het agressief gedrag, zowel van de vrouwtjes onderling als van de mannetjes onderling, is afhankelijk van het tij in Punta Loma en Punta Norte. In Punta Pirámides heeft het tij geen invloed op de agressiviteit. Deze kolonie verblijft op een rotsig platform in tegenstelling tot de twee andere kolonies, die verblijven op een strand.